

PHILARMONIA

GULA DE ARTE

Guia del lector

"non multa sed multum"

PHILARMONIA. GUIA D'ART. — Modernismo, *Joaquín Turina*. Noticiari. Vida Musical: Barcelona. Mallorca. Memento: Roseta Rodés, *Tb.* Lénora Bosset, G. M. Altres Concerts, X. Guia del lector.

N. B. — J. T.* a Sevilla 9 dec. 1882. Alumne dels Mtres. E. García Torres i E. Rodríguez a Sevilla; de Tragó a Madrid; de Moszkowski (piano) i Vincent d'Indy (composició) a Paris. Encoratjat i aconsellat per Debussy, Ravel, d'Indy, Florent Schmitt i Albéniz, prest va a fer-se un nom juntament amb Manuel de Falla, representant ells dos la jove generació de músics espanyols fins al començament de la guerra. En 1914 retornà a Espanya aconseguint ocupar des de llavors un dels primers llocs entre els músics espanyols, com a compositor (Obres de Teatre, simfòniques, música de cambra, de piano i vocal); com a director i pianista (tournèes per tota Espanya); com a crític i musicògraf (cròniques a "El Debate", "Le Courrier Musical", "Gaceta Musical", obres didàctiques) i finalment, com a professor d'acció pedagògica, profunda i renovadora. Viu a Madrid i va fer una visita artística a Mallorca en 1927, éssent fruit d'aquest viatge la seva bella Suite per a piano "Mallorca" (Ed. Rouart, Lerolle & Co. Paris).

EDITIONS MAX ESCHIG. PARIS.

LOUTA NOUNEBERG, le piano révélé par le film: La Première Etude de Chopin interprétée par Alfred Cortot.

Una obra d'innegable interès. L'autora exposa amb claredat els principis generals de la tècnica pianística. La triple oscilació—diu—és com l'alfa i l'omega de tot moviment just. Però els moviments es desenrotllen en una serie no interrompuda de moments que l'ull humà no pot destriar. D'aquí la utilitat de l'aparell filmador. Imatges corresponents a les primeres notes d'un arpegi de l'Estudi esmentat, permeten observar en les mans de Cortot, la verificació dels moviments amb tot detall. A la filmació de Cortot seguirà, en el pròxim fascicle, la del mateix Estudi tocat per Robert Casadesus. Louta Nounéberg ens promet una serie de filmacions dels millors pianistes actuals, degudament coordinades i explicades. El primer fascicle ens sembla, com hem dit, ben útil i el recomanem gustosament als qui s'interessen per la tècnica del piano.

JOSÉ SUBIRÁ. La Participación Musical en el Antiguo Teatro Español. Ed del Instituto del Teatro Nacional.

El nostre incansable i erudit col·laborador ens dona una nova prova de la seva coneixença d'aquesta branca de la nostra historia musical amb aquest petit volum, plè de dades interessants que van des de les èglogues i els misteris de Juan de la Encina fins a les tonadilles escèniques d'Esteve i Misón. Bells exemples musicals acompanyen el text de Subirà.

5109038268

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

P H I L A R M O N I A

G U I A D ' A R T

Palma de Mallorca, 29 d'abril de 1930

Modernismo

Schöenberg ha influído mucho en los jóvenes músicos de todos los países. La acumulación de disonancias denominadas, de una manera algo hipócrita, apoyaturas sin resolución, empezó a cansar, pues se reducía a un constante choque de segundas, y no hubo más remedio que echar mano de otra cosa que renovase un poco el ambiente musical. Entonces apareció la politonalidad.

La politonalidad es un fenómeno que la naturaleza dá espontáneamente. Al aire libre la politonalidad nos encanta; en locales cerrados nos exaspera.. No he logrado saber en qué consiste esto. Voy a probarlo con dos ejemplos. En una formación militar hay siempre un momento solemne en que tocan juntas todas las bandas de música y los clarines de caballería; se produce entonces un conjunto politonal. Otro ejemplo: en las verbenas, con la música de los caballitos, las trompetitas de juguetes, el pitito de los globos, la murga de los circos, los bailes populares, todo ello es eminentemente politonal. Sin embargo, a nadie molesta; todo el mundo está de acuerdo en que aquella batahola resulta interesante. Pero aplicada a la música es ya otro cuento. Es posible que la precipitación con que se ha adoptado, y su empleo, a capricho, hayan sido causa de su fracaso; porque la politonalidad ha fracasado, por estar mal enfocada y por la insinceridad de algunos compositores; y para probarlo, contaré otro incidente, esta vez entre un músico y un editor, los dos de París. Dicho músico recibió, para corregirlas, las pruebas de una obra suya politonal, que estaba en prensa. En vez de hacer las correcciones, el músico las devolvió al editor, diciéndole: "acepto como buenas, las faltas que haya podido hacer el grabador". El editor se indignó: "¡Cómo! ¿tan poca es su dignidad de artista que admite las faltas inconscientes de un grabador como colaboración?" Los grabadores trabajan en planchas de cobre y al revés, como un negativo de fotografía, para que, al hacer la impresión, resulte al derecho.

La politonalidad es un recurso como otro cualquiera. pero hay que emplearla con sentido lógico, como la utilizó Manuel de Falla en su obra *El retablo de Maese Pedro*, cuando describe la salida de los ejércitos de Don Gaiferos. Empleada a capricho es una cosa tan vulgar y de tan poco precio, tan al alcance de todas las fortunas, que los verdaderos artistas empezaron a temer por el porvenir de la música: "Hemos ido demasiado lejos", dijo Alfredo Casella al presidente de la Sociedad Internacional; "volvamos a Bach", se dijo Strawinsky cuando escribió su sonata para piano; "retrocedamos a Scarlatti", han dicho unos cuantos; y esta es la última novedad de la música: hacer arte dieciochesco, añadiéndole los aportes modernos. La solución no me parece mal, pues llega en un momento de tal gravedad, que Ravel y el crítico Vuilliermoz declararon en París: "Cuidado, señores, que el arte musical se deshace".

Pero es que hay otro problema. Existe un personaje intermediario entre los artistas y el público. Este personaje, que es el editor, tiene forzosamente un carácter económico, mercantil. El compositor no puede prescindir del editor, porque gracias a él sus obras se conocen y se difunden. Ahora bien, el editor valora a los compositores según el dinero que le reportan. Esto explica que un editor respondiese a una demanda de un compositor francés, parodiando la frase de una célebre comedia española: "No quiero más música de usted; las ediciones de sus obras aumentan, que es el colmo de no venderse".

JOAQUÍN *TURINA*

RCA REGISTRAVA

CASA WERNER

Pianos nacionales y extranjeros
Agente directo
Gramolas y discos - LA VOZ DE SU AMO

Unión, 16 - PALMA

ANTIQUITES GALERIES COSTA

30 Rue Conquistador
PALMA DE MALLORCA

Unión Musical Española **de Barcelona, S. A.**

Paseo de Gracia, 54 -- Ap. n.º 241

PIANOS Y ARMONIOS - INSTRUMENTOS
EDICIONES NACIONALES Y EXTRANJERAS

Tramitación rápida de registro de automóviles — Carnets chófers —
Duplicados carnets — Traspasos — Altas y bajas contribución — Cer-
tificados penales y registro civil — Libros de ventas — Cuotas — Li-
cencias de caza — Presentación documentos en oficinas públicas y pri-
vadas — Legalización documentos — La Agencia tiene abogado y pro-
curador

Galeries Costa.—Del 3 al 12 de maig, Exposició *Alfonso Lillo*. Del 15 al 30, Exposició *Bartomeu Seguí* (la darrera de l'actual temporada).

Círcol Mallorquí.—Del 26 d'abril a 11 de maig, Exposició *Joan Fuster*.

Dia 2 de maig serà inaugurada a la Galeria Pleyel, de París, la primera exposició de Pintors Músics.

L'orgue Silbermann, de Friburg (Alemanya) ha estat declarat Monument Nacional, i en lloc de modernitzar-lo, s'ha encarregat a una Casa de Dresden la construcció d'un orgue modern. Heus ací un bell exemple de respecte als grans monuments de l'organeria antiga. Quan serà que els pocs «Boschs» que encara ens resten rebràn un tracte consemblant entre nosaltres?

L'Escòla d'Estudis Tècnics de Berlín —establiment no musical— ha conferit per primera vegada, el títol d'Enginyer en Organeria.

De Gratz (Austria) hom anuncia la descoberta d'un Ballet desconegut de Mozart.

Albert Coates, el Director anglès tan conegut a Barcelona, ha acceptat la oferta dels Soviets per a dirigir l'Òpera de Moscou. Coates cobrarà 50.000 dòllars anuals. La seva Orquestra comptarà 125 músics i el personal del Teatre, uns 1.000 artistes, aproximadament. Si aquestes dades són certes, l'Òpera de Moscou serà sens dubte, el teatre més important del món.

H O T E L
F O R M E N T O R
C A L A T R A N S P A R E N T

THE CAVES
OF ARTA

the largest caves
in the world

Irving Schwerké, el remarkable crític americà tan conegut a París aon resideix, és l'autor del pròxim article que publicarà PHILARMONIA. Es tracta d'un interessant estudi sobre Alexandre Tansman, escrit expressament per a la nostra petita Guia.

Henri Collet, el gran amic musical d'Espanya i col·laborador de PHILARMONIA, ha compost una Opera en 3 actes sobre «La Gitanilla» de Cervantes, argument escenificat per Maurici Bonkai, libretista que fou de Massenet. Raquel Meller, ampliant el seu repertori, crearà el rol de «La Gitanilla» a París.

El mes passat va celebrar-se a l'Escola Normal de Música de París, un grandiós homenatge al nostre eximí *Pau Casals*. Sota la seva batuta, volgueren agrupar-se per interpretar la Sardana per a 32 violoncels composta pel mestre, els més grans violoncel·listes que es trobaven a París, entre els quals figuraban en primer terme, els tres reputats professors del Conservatori, Bazelaire, G. Hekking i Lt. Feuillard. Després, la jove Raya Garboúsova, Maurici Marechal, André Levy, Dorfmann, Elsenberg, Fournier, Bartsch, Touche i altres, retent el més significatiu testimoni a l'art del nostre gran violoncel·lista. Vincent d'Indy el felicità públicament per la vàlua musical de la Sardana i Alfred Cortot va proclamar-lo «el mestre de tots nosaltres».

Els diaris de París anuncièn la pròxima arribada del nostre gran compositor *Manuel de Falla* que ha de dirigir a la Sala Aleyel, un Festival d'obres seves, dia 6 de maig. Després, el Mtre. Falla ha d'anar amb igual objecte, a Bruseles.

Antigua Casa Banqué

Colon 56 - PALMA

Música, Pianos, Instrumentos, Máquinas para coser y bordar.-Ventas a plazos.

CATALÁ Y RIUTORD S. L. — CORDELERÍA, 67 — PALMA DE MALLORCA

Espartería, cordelería y lonas.-Alpargate-
ría, redes de pesca.-Obra de Palmito.

Sección electricidad, máquinas de coser.
Maquinaria eléctrica. Electro bombas.
Piezas de recambio.

Margarita Mateu

ANTIGÜEDADES Pelaires, 12 :-: San Jaime, 21

Grandes Hoteles Palma de Mallorca
Alhambra y Mediterráneo

CASA MOZART de Antonio Oliver

Pianos, Auto-Pianos, Instrumentos, Gramó-
fonos, Discos, Música y Máquinas de coser.

S. Miquel, 117 y Muntaner, 6
— PALMA —

Órganos Eleizgaray y C.^a Azpeitia Guipúzcoa

La primera fábrica con edificio **ad hoc** existente en España. Órganos eléctricos,
neumáticos y mecánicos. Modelos litúrgicos y de salón,

**Constructores del Órgano de la Exposición de Sevilla y Templo
Nacional de Sta. Teresa de Madrid.**

EL JAPÓN

Paseo Borne, 50. - Pelaires, 60

P A L M A

VIDA MUSICAL

BARCELONA.—Avui, dia 29, Pau Casals dona un concert de violoncel a l'“Associació de Música de Càmera”.—Dijous, en donarà un altre a l'“Associació Obrera de Concerts”, amb motiu de la Festa del Treball.

Dia 6 la Orquestra Pau Casals inaugurarà la temporada de primavera amb l'audició íntegra de *Manfred* de Schumann.

Durant el mes de maig es celebraran dues interessants audicions al Club Femení d'Esports. La primera a càrrec de Maria Carratalà, Concepció Callao i Pilar Ruffí. Música d'autors clàssics, romàntics, moderns i d'avantguarda. Obres “da càmera” per a dues veus femenines amb acompanyament de piano. En el segon concert, l'Agrupació Coral de Música Antiga, que dirigeix el mestre Isidre Moles, donarà a conèixer una selecció d'obres polifòniques.

Mercè Capsir actuarà al Palau de la Música Catalana en un concert anunciat per al dissabte dia 3 de maig.

MEMENTO.

Baltasar Samper, el músic mallorquí, que d'una manera tan exemplar, esmerça les seves múltiples activitats a Barcelona, ha assolit un nou èxit artístic en llegir la cinquena conferència de l'important cicle organitzat per la Comisió de Festes del Centenari del Romanticisme. “Schumann, mestre de bon gust” fou el tema desenrotllat pel conferenciant amb la profunda coneixença i amb l'indeclinable bon gust literari i artístic que caracteritzen totes les seves produccions. L'eminent pianista *Blanca Selva* tocà seguidament, d'una manera mestrívola, les *Davidsbündlertänze* i el Carnaval op. 9 del gran romàntic.

MALLORCA.—Avui, dia 29, a les set, el Quartet Casals interpretarà, a la Sala de A. C. M., el següent programa, en concert ordinari de curs: *Beethoven*, Quartet op. 18, núm. 2.—*Mendelssohn*, Quartet op. 12.—*Usandizaga*, Quartet op. 31 sobre temes populars bascs.

El Quartet Casals ha estat amablement invitat per a donar un concert al Ilac Martel de les Coves del Drach, demà, dimecres, al migdia. Al programa: Quartet op. 76, n.º 1 de *Haydn*, Serenada de *Lalo* i Allegretto de *Donhany*.

Dilluns, dia 5, a les 7, el jove pianista *Josep Picó* donarà un concert suplementari a la Sala de A. C. M. Obres de Grieg (Sonata op. 7), P. Josep A. de Donostia, Falla, Mompou, Borodine, Debussy, i Cyril Scott.

MEMENTO.

Roseta Rodés. El concert d'aquesta gentil guitarrista pot considerar-se com un “epíleg” de l'inoblidable audició que el gran mestre Llobet—*optimus inter optimos*—ens havia donat en una de les darreres sessions celebrades a la Sala A.C.M. Es prou sabut que no tots els grans interprets aconsegueixen ésser, ensems, aptes per a fer reviure el seu propi esperit en altres artistes. Entre els músics que han posèit en grau eminent aquest dó comunicatiu de veritable i genuina paternitat, han d'esmentar-se els noms del “bon” Liszt, el del “pare” Franck, el del “vell” Guillemant i altres. Tàrrega era per a nosaltres l'exemple típic entre els guitarristes. Però després d'haver sentit a Roseta Rodés, no dubtam

en posar al costat d'aquell nom tan alt, el nom del mestre Llobet. Ell ens havia fet conèixer el seu art directament en el seu concert: ara hem conegut, amb el concert de Roseta Rodés, la vàlua del seu ensenyament.

Roseta Rodés honora el seu mestre. Posseeix un bell temperament de guitarrista. La seva pulsació és elegant i pulcra, distingida i plena de finesa. Interpreta amb gust i manifesta, en tot moment, una innegable musicalitat que, unida a l'encant encisador de la seva modestia i honradesa artística, obrirà sens dubte, a la seva joventut el més bell esdevenidor si segueix, com cal esperar, un camí que tan bellament va començar.

Roseta Rodés va tocar a l'Associació de Cultura Musical i a l'Orfeó Mallorquí. I aprofitant la visita de l'illustre P. Otaño i del Mtre. Lambert, encara va obsequiar-nos amb una audició inoblidable a les Coves del Drach. Dins la quietud del llac meravellós, la guitarra de la Roseta esdevenia un veritable instrument màgic. La cova semblava un palau de fades amb tota la suggestió del misteri de segles sense fi. I un hom s'imaginava que les notes petites, invisibles, més aviat que de la guitarra brollaven, com gotes sonores, dels finíssims degotissos, transparents i musicals, com els tubus d'un orgue encantat.—Th.

Lénora Bosset. Cal agrair a aquesta distingida professora i concertista de Ginebra els seus dos concerts. L'innegable interès dels programes que va oferir-nos i les seves dots de pianista varen produir excellent impressió. Es remarcable la seva tècnica gairebé sempre justa, que posa de manifest la bona escola de la gran pianista catalana Blanca Selva que, durant tants d'anys, va exercir les tasques pedagògiques a la Schola Cantorum, de la qual fou deixeble la Sreta. Bosset. Alguns dels números de la primera part, dedicada als clavecinistes; "Scherzo-Valse" de Chabrier, i "Clair de lune" de Debussy, tocat remarcablement, foren, al nostre entendre, els millors moments del concert. En altres obres del mateix programa, la interpretació de l'excellent pianista va presentar un caracter més subjectiu.

El segon concert va ésser una exquisida sessió dedicada a la música de Frederic Mompou. Mn. Joan M.ª Thomàs abans del concert, feu una bella lectura explicant el lloc que escau a Mompou dins la renaixença de la música catalana i el caracter particular de l'art d'aquest músic tan interessant. La Sreta. Bosset va interpretar fragments de "Suburbis" i de "Scènes d'enfants", a més de "Charmes" íntegres. El públic no va omplena la Sala. Ja fós perquè el concert no era "suplementari", ja perquè no s'adonaren de la importància de l'audició ni aquells qui estimen la música en general, ni aquells qui l'estimen particularment emparentada amb el nostre art i amb la nostra llengua, el cert és que solament acudí aquella minoria que a pesar de la seva relativa limitació, és segur que seria suficient per a fer sovintejar sessions com aquesta, d'una utilitat més evident que no altres de caracter purament espectacular i exterior.—G. M.

Altres concerts. L'Orfeó Mallorquí, la nostra benemèrita agrupació coral, sota la batuta del seu Mtre. Director Sebastià Ramis, ha alternat amb diferents solistes en una serie d'interessants concerts de Quaresma. També altres societats de caracter cultural o recreatiu, com l'Ateneu, Circol Mallorquí i Foment del Civisme, han organitzat actes musicals. Finalment, el Mtre. Segura, després de considerables esforços, va aconseguir agrupar accidentalment les nostres hosts orquestrals—desgraciadament disperses desde fa anys—en un concert que va a celebrar-se al Teatre Principal amb la col·laboració de l'Orfeó Mallorquí, en el programa del qual figuraven Wagner, Schubert, Rossini i Massenet. No cal dir amb quin gust treballariem per aconseguir la celebració més freqüent de concerts simfònics amb els elements que actualment siguin aprofitables.—X.

Guia del lector

"non multa sed multum"

REVISTES

I. M. I. (Avril).—Auteurs et Interprètes, *Jean Romégas*. Pour l'Art, *Joaquim Nm*. Comment Chanter, *L. Matba*. Informations.

LA REVUE MUSICALE (Avril). L'Opéra de Rameau, *P. M. Masson*. Le Saxophone, *Viktor Ullmann*. Wagner et Schuré, *A. Roux*. Hugo von Hoffmannsthal, librettiste de Rich. Strauss, *Robert Pitrou*. La Question Rythmique Grégorienne, *Dom Jean-nin*. Pensées sur la Musique, *André Suarès*.

LA SEMAINE MUSICALE (Avril). La Musique Russe des "Cinq" jusqu'à nos jours. Conseils aux jeunes compositeurs à propos de l'imitation en musique, *F. D'Olivet*. De l'harmonie chez le Grecs et les Romains, *Un Antiquaire*. Verdi et ses contemporaines, *Alb Zollinger*.

LE COURRIER MUSICAL & THÉATRAL (Avril). Cosima Wagner, *Gustave Samazeuilh*. Rossinistes et Meyerberistes, *Ch. Bouvet*. Modeste Moussorgski, *Marc Seménoff*. La Musique Finnoise, *A. Presse*.

LE GUIDE DU CONCERT (Avril). *M. P. Moussorgsky le rebelle ingénu* (1839-1881), *Pierre Soccagne*. Noverre, *Magd. Vincelo*. Prière (Musique), *Adrianus Valerius* (1626).

LE GUIDE MUSICAL (Mars-Avril). Lettres musicaes de Berlioz, *Julien Tiersot*. Notes sur la Musique populaire française. *J. Baudry*. La Musique vue par les Français des XVII et XVIII siècles, *E. Borrel*. Le Barbier de Séville (Musique), *Paisiello*.

LE MENESTREL (Avril). Hommage à Paul Dukas, *Tony Aubin*. Rose Caron, *J. Chantavoine*.

MONTHLY MUSICAL RECORD (April). An Australian Composer: Roy Agnew, *L. Drummond*. Roy Agnew: A personal Note, *William Murdoch*. Musical Anatomy, *Eric Blom*. Notes of the Day: Manuel de Falla. Recensions.

RITMO (Abril). Editoriales. Amplitud del verdadero criterio musical, *M. Domenech Español*. Los Conciertos Sacros de 1859, *Luis Sobrado*. Las jugarretas de las erratas, *José Subirà*.

TESORO SACRO MUSICAL (Abril). La riqueza de España en música polifónica, *F. Rubio Piqueras*. Carlos Weinmann, *P. Warmons*. Suplemento Musical, *M. Sierra*, *J. Iruarrizaga*, *Babil Echarri*, *G. Vera*, *C. M. F.*

THE AMERICAN ORGANIST (April). A Code of Ethics. *Edit. I Move*, *Edit. Franciscan Monastery*, *D. M. H.* Life of a Musician, *Henri M. Dunham*. Mayer's Use, *W. Hamilton*. Organ Lesons for Beginners', *Prof. P. E. Grosh*.—The organ-The Church-Notes and Reviews.

THE ORGAN (April). The Organ at Alexandre Palace, Muswell Hill, *J. A. G. Beaumont*. One solution of the Problem of Church Organ Designing, *Wm. King Covell*. The Harrison Organ in the New Concert Hall Newcastle, *A. J. Robinson*. Westminster Abbey re-visited, *Fr. Burgess*. Organ in St. Peter's Cranley Gardens, *Gilbert Benham*. The Broadcasting Recital. *H. Westerby*. Some Organs at Bruges, *Rev. A. Freeman*. The Organ in Stowe School Chapel, *C. Clutton*. Arth. Pearson, *R. Meyrick-Roberts*. The Organ in Paisley Abbey, *H. E. Baker*.

